

SVENSKA KONSTÅKNINGSFÖRBUNDET
SWEDISH FIGURE SKATING ASSOCIATION • ANSLUTET TILL ISU, RF, SOK

Förslag till handlingsplan

2020-09-09

Innehåll

Varför en handlingsplan?	2
Hur ska handlingsplanen läsas?.....	3
Prioriterade områden för direkta åtgärder	5
Trygg idrott.....	5
Ärendehantering och påföljder	5
Utbildning värdegrund och uppförandekod	5
Kvalitetssäkring/Uppföljning	6
Samverkan och Transparens	6
Digitala mötesplatser/forum	6
Ökad delaktighet och inflytande	6
Nivåer för åtgärdsarbete	8
Åkaren i centrum	8
Trygga tränare med sund ledarkultur	9
Närstående	9
Trygga och starka föreningar.....	10
SDF – närhet till föreningarna och SKFs förlängning	11
SKF - närhet till distrikt, sammanhållande och styrande organ för alla medlemmar	12
Arbetsgruppens sammansättning	13

Varför en handlingsplan?

På förbundsmötet 2018 fattade svensk konståknings medlemmar beslut om "Konståkningen Vill" och om "Strategi 2026" som styrande dokument. Verksamheten ska i enlighet med dessa dokument utmärkas av en sund ledarkultur, en hållbar sportslig utveckling samt kännetecknas av trygga och inspirerande idrottsmiljöer. Utifrån den gemensamma värdegrunden och riktlinjerna i nämnda dokument togs en Uppförandekod fram som omfattar alla, oavsett roll/funktion, inom svensk konståkning.

I Konståkningen vill skriver vi:

- Konståkning är träning, lek, tävling, motion och uppvisning. Alla kan vara med, det ska vara roligt och lekfullt. Tävlingar finns på alla nivåer, för alla åldrar. Alla ska må bra. Det ger gemenskap, utveckling och god hälsa.
- Varje förening bedriver en hållbar verksamhet utifrån sina medlemmars intressen, förutsättningar och ambition.
- Glädje, glöd och gemenskap är drivkrafterna i vår verksamhet. Vi vill bedriva och utveckla verksamheten så att vi har roligt, mår bra och presterar efter egen förmåga, intresse och vilja.
- I konståkningens gemenskap är och känner sig alla välkomna.

Svenska Konståkningsförbundet beslutade under hösten 2019 att tillsätta en extern utredning i syfte att genomlys verksamheten. Utredningens övergripande syfte var att ge en helhetsbild och nulägesanalys över hur verksamheten upplevs i förhållande till stadgar och anvisningar samt att ge en indikation på art och omfattning av eventuella missförhållanden. Upprinnelsen till utredningen var en disciplinär anmälan och flera vittnesmål om upplevda missförhållanden och osund ledarkultur.

Utredningen visar på ett stort glapp mellan nuläge och den önskade bilden enligt förbundets styrdokument vilket också föranledde Riksidrottsförbundet att begära en åtgärds- och handlingsplan från Konståkningsförbundet.

Utredningens resultat i korthet:

- Det framkommer att konståkning är en idrott som präglas av hög passion, både som sport och konstform.
- Exempel på trygga och inspirerande idrottsmiljöer framkommer i resultaten.
- Exempel på tränare som förespråkar autonomistödjande ledarskap och idrott på barnens villkor framkommer.
- Resultatet beskriver idrotten i sig som positiv men miljön som negativ.
- Kännedom om och följsamhet till Barnkonventionen, Uppförandekoden och Värdegrunden rapporteras låg.
- Tydliga indikationer på allvarliga och omfattande missförhållanden.
- Strukturella och organisatoriska problem på alla nivåer.
- Utbredd tystnadskultur.
- Barn och ungdomar rapporterar emotionella, fysiska och sexuella övergrepp.
- Indikationer på att barn och ungdomar normaliseras till miljöer som inte skulle accepteras i något annat sammanhang.

- Förekomst av negativa kommentarer relaterade till mat, ätande och vikt.
- Hög förekomst av skador och problem relaterade till menstruationsstörningar.
- Tidig specialisering, hög träningsintensitet i tidig ålder och bristande möjlighet till återhämtning och vila.

Vi vet att det inom svensk konståkning finns Glädje, Glöd och Gemenskap. Vi vet att det finns föreningar och ledare som gör ett fantastiskt jobb och där de aktiva har en trygg och säker idrottsmiljö. Vi vet att det finns åkare, ledare, föreningar, föräldrar m.fl. som inte känner igen sig i det som beskrivs i utredningen. Men vi vet också att missförhållanden förekommer och att det finns åkare, ledare, föreningar m.fl. som känner igen det som utredningen beskriver. Ett missförhållande är ett för mycket. Vi får inte blunda för missförhållanden men vi får heller inte glömma alla de föreningar och ledare som verkar utifrån vår värdegrund.

Alla inom svensk konståkning har rätt till en trygg idrottsmiljö. En trygg idrott är en idrott fri från mobbning, trakasserier, hot, våld och övergrepp. En idrott där alla känner sig välkomna och delaktiga och får delta och utvecklas efter sina egna förutsättningar. En trygg idrottsmiljö förutsätter även att all verksamhet går i linje med barnkonventionen och att vi arbetar efter våra strategiska målsättningar. Detta är något vi gemensamt på alla nivåer måste verka för.

En arbetsgrupp med representanter från förbundskansliet, förbundsstyrelsen, distrikt, kommittéer, åkare, tränare och medicin/forskning tillsattes med uppdrag att utifrån den externa utredningens åtta identifierade verksamhetsutmaningar och diskussioner vid Förbundsforum 2020 ta fram denna handlingsplan. Handlingsplanen ska vara levande och behöver utformas samt utvecklas i dialog med berörda parter. Handlingsplanen ska ses som ett verktyg för att på olika nivåer inom svensk konståkning steg för steg vidta åtgärder som ska främja en trygg och hållbar idrott.

Många av de områden som innefattas i denna handlingsplan, bland annat åkares och ledares hälsa, säkerhet och individuella vägar till utveckling för alla roller inom svensk konståkning är även områden som identifierats vara av stor vikt för svensk konståknings väg framåt i den Förbundsutvecklingsplan som är under färdigställande och som ska läggas fram för godkännande vid Förbundsmötet 2020.

Hur ska handlingsplanen läsas?

I handlingsplanen identifieras sex nivåer inom svensk konståkning där åtgärder behöver vidtas för att möta den externa utredningens slutsatser och analyser som resulterade i åtta rekommendationer.

Den aktive sätts i centrum och handlingsplanen utgår från standpunkten att missförhållanden är tecken på att omgivningen brustit i att skydda de aktiva och att förebyggande arbete ej är tillräckligt. För detta krävs strukturella åtgärder på följande nivåer i den aktives omgivning:

- Tränare
- Närstående
- Förening
- SDF
- SKF

Tekniska funktionärer är ytterligare en viktig nivå inom svensk konståkning men har i denna handlingsplan inte tagits med som en nivå i den aktives omgivning som kräver direkta åtgärder. Inte heller att denna nivå brustit i att skydda de aktiva.

Under respektive nivå identifieras vad som behöver förändras och uppnås, till exempel ökad kunskap om konflikthantering. Till detta ska kopplas åtgärder som ska tas fram i mindre grupper med relevant representation under de kommande månaderna. Samma eller liknande åtgärder kan förekomma under flera olika nivåer.

Handlingsplanen tar upp vad som behöver utvecklas på olika nivåer, inte vem som utvecklar eller vems "fel" något är. En nivå med många områden visar med andra ord på att här finns flera möjligheter för att skapa en trygg och säker idrott.

Handlingsplanen identifierar två prioriterade områden som ska prioriteras för direkta åtgärder:

- Trygg idrott
- Samverkan och transparens

En stor del av de utvecklingsområden som föreslås i handlingsplanen återfinns även i de förslag till förändringsarbete på olika nivåer som föreslås i Förbundsutvecklingsplanen (FUP). FUP är i dagsläget inte fastställd och åtgärder kan komma att justeras utifrån det fortsatta arbetet med FUP.

Som komplement till handlingsplanen kommer ett excelblad utformas med beslutade åtgärder där utveckling och måluppfyllnad följs upp.

Prioriterade områden för direkta åtgärder

Trygg idrott

En trygg idrott är en idrott fri från mobbning, trakasserier, hot, våld och övergrepp. En idrott där alla känner sig välkomna och delaktiga och får delta och utvecklas efter sina egna förutsättningar. En trygg idrottsmiljö förutsätter även att all verksamhet går i linje med barnkonventionen och att vi arbetar efter våra strategiska målsättningar. (Riksidrottsförbundet)

Alla inom svensk konståkning har rätt till en trygg idrott. Den externa utredningen, Förbundsforum och arbetet i arbetsgruppen för denna handlingsplan visar tydligt att detta är en prioriterad och viktig men också en svår och komplex fråga. Det är viktigt att arbeta förebyggande så att det upplevda behovet av att anmäla minskar. Möjliggöra för ökad dialog när problem uppstår och kunna komma tillrätta med dem i ett tidigt stadie. Det finns stora behov av kunskapsutveckling och stödmaterial för föreningar och SDF i konflikthantering. Det finns behov av en större beredskap hos föreningar, distrikt och SKF att hantera ärenden. Det finns behov av en tydlig ärendegång.

Trygg idrott och ärendehantering på olika nivåer inom svensk konståkning samt kvalitetssäkring av detta ska därför prioriteras.

Ärendehantering och påföljder

För att uppnå ökad kunskap och beredskap att hantera ärenden om värdegrund och uppförandekod behövs en tydlighet i ärendehantering och påföljder. Det ska vara enkelt att förstå ett ärendes gång beroende på ärendets art. Exempel på ärendehantering på olika nivåer och från olika perspektiv ska tas fram. Roller, hantering och hur långt varje parts ansvar sträcker sig innan ärendet ska tas vidare till nästa instans. Det ska även tas fram stödmaterial för hantering inom förening, SDF och SKF. Utöver tydliga riktlinjer finns det ett stort behov av definitioner för att undvika den subjektiva tolkningen av missförhållanden och kränkningar. Definitionerna ska vara förankrade på alla nivåer inom svensk konståkning så att samtliga instanser behandlar ärenden likvärdigt, oavsett i vilken förening eller SDF ett ärende uppstår.

Ett grundligt arbete kring tillämpning av påföljder krävs. En otydlig tillämpning medför en utsatthet som påverkar individens arbetsmiljö och hälsa.

- Ärendehantering och tillämpning av påföljder ska förtydligas
- Information om ärendehantering ska finnas tillgänglig på samtliga föreningars och distrikts hemsidor
- Förslag till ärendehantering som presenterades på Förbundsforum 2020 ska förtydligas och göras konkret. Detta kräver både att vi tittar på vad andra förbund redan gjort och för en dialog med distrikt och föreningar.

Utbildning värdegrund och uppförandekod

Strategi 2026 är svensk konståknings färdplan för att nå målen i våra pusselbitar. Här finner vi vår vision, vår verksamhetsidé och **vår värdegrund**. En uppförandekod har också tagits fram som omfattar alla inom svensk konståkning. Målbilden är gemensam men den externa utredningen visar

på att det finns ett glapp mellan målbild och verkligheten, och att kunskapen om styrdokumenterna är låg.

Det finns arbetsmaterial kring värdegrund och uppförandekod (arbetshäfte och diskussionskortlek) men kännedomen om dessa är låg.

- Ökad kännedom och användning av arbetsmaterialerna på alla nivåer inom svensk konståkning ska prioriteras.
- Befintligt material ska även kompletteras med enklare webbutbildningar.

Kvalitetssäkring/Uppföljning

I allt utvecklingsarbete är det viktigt att ta fram verktyg för systematisk uppföljning och kvalitetssäkring.

Förslagsvis kan ett sådant verktyg vara en nationell trygghetsenkät med syfte att belysa upplevd trygghet i sin idrottsmiljö kopplat till förbundets värdegrund och uppförandekod samt behovsområdena för framtida åtgärder. En trygghetsenkät är också en åtgärd för ökat inflytande och delaktighet då exempelvis utfallet påverkar framtida insatser.

Trygghetsenkäten behöver utformas och distribueras på ett sätt som säkerställer både pålitlighet i resultat och integriteten hos de som svarar, och resultaten presenteras årligen i en Trygghetsbarometer

Samverkan och Transparens

Svensk konståkning behöver samlas och enas. I den externa utredningen, på Förbundsforum, i FUP och i arbetsgruppen identifieras stora behov att minska avstånd mellan SKF, SDF och föreningar, öka dialogen och öka transparensen.

Digitala mötesplatser/forum

Det finns ett stort behov av dialog och transparens på alla nivåer.

- Digitala forum för erfarenhetsutbyte och informationsdelning på olika nivåer och i olika konstellationer ska därför etableras. Exempel på forum är Tränarforum, ordförandeforum, etc.
- Dessa forum ska initieras under hösten och frekvens samt innehåll ska beslutas i dialog med de tänkta målgrupperna.

Ökad delaktighet och inflytande

Det finns mycket erfarenheter och kompetenser bland svensk konståknings medlemmar. Att ta tillvara på kompetenser och erfarenhet bidrar till större förankring men också ökad delaktighet och inflytande.

- Ökad användning av arbetsgrupper/referensgrupper vid större strukturella förändringar som får stor påverkan för svensk konståkning.
- För att kunna vidareutveckla denna handlingsplan, identifiera och prioritera åtgärder samt korrigera över tid utifrån en systematisk uppföljning ska arbetsgrupper tillsättas med representation från relevanta grupper, tex distrikt, åkare, tränare. Grupperna ska

vidareutveckla de områden som identifierats i denna handlingsplan och påbörja sitt arbete under hösten. Ett förändringsarbete kräver långsiktighet och uthållighet varför inget slutdatum sätts för arbetsgrupperna nu. Det är dock av yttersta vikt att det arbete som görs, de åtgärder som prioriteras och sätts i verkning följs upp systematiskt och utvärderas.

Nivåer för åtgärdsarbete

På följande sidor listas identifierade nivåer för åtgärder inom organisationen och vad som behöver uppnås under varje nivå för att möta den externa utredningens åtta rekommendationer. Utöver detta finns förslag på åtgärder som tagits fram dels vid Förbundsforum den 15 augusti och dels under Arbetsgruppens jobb under augusti och september. För att kunna vidareutveckla handlingsplanen, prioritera åtgärder och korrigera över tid ska arbetsgrupper tillsättas med representation från relevanta grupper, tex distrikt, åkare, tränare. Handlingsplanen ska ses som ett levande dokument. Dessa grupper som nu tillsätts har de åtgärder som redan föreslagits som utgångspunkt men förväntas prioritera, vidareutveckla och identifiera nya åtgärder i syfte att uppnå det som eftersträvas på varje nivå. De nya arbetsgrupperna ska presentera ett första förslag på åtgärder före 31 december 2020.

Åkaren i centrum

”Vi vill bara få åka skridskor och vara med och bestämma i vår idrott”

Alla åtgärder i handlingsplanen och våra styrdokument ska bidra till en bättre verksamhet för våra aktiva. Precis som Förbundsutvecklingsplanen fastställer så ska varje individ ha rätt till och möjlighet att välja sin egen resa. Förbund, distrikt och föreningar måste stötta individen i detta. Att sätta åkaren i centrum är avgörande för en handlingsplan för trygg och säker idrott. Det ska finnas möjligheter för inflytande, delaktighet och vidareutveckling/utbildning för de aktiva.

- **Trygg idrottsmiljö**
- **Utvecklande idrottsmiljö**

Trygg idrottsmiljö

- Ökad kunskap om värdegrund och uppförandekod
- Ökad kunskap om var och hur den aktive kan få hjälp/stöd i och utanför organisationen
- System för kvalitetssäkring av värdegrundsarbete och trygg idrott
- Ökad kunskap om ärendehantering

Utvecklande idrottsmiljö

- Möjlighet till ökad kunskap för den aktive
- Ökad delaktighet och möjlighet att påverka sin idrott
- Ökat åkarinflytande

Trygga tränare med sund ledarkultur

Tränaren är en av de viktigaste funktionerna runt den aktive. Tränare inom svensk konståkning ska leva och lära enligt värdegrunden och kontinuerligt få möjlighet till utveckling och utbildning inom andra områden än ren konståkningskunskap. Tränarens hälsa och välmående måste precis som den aktives säkerställas för en trygg och säker idrottsmiljö.

- **Hållbar och utvecklande arbetsmiljö**
- **Sunt ledarskap**

Hållbar och utvecklande arbetsmiljö

- Trygga anställningar
- Ökad tydlighet om tränarens roll
- Externt stöd
- Ökade möjligheter för utbildning och utveckling
- Ökad involvering i svensk konståknings utveckling
- Ökad närhet till förbund, SDF och andra tränare
- Ökad kunskap om ärendehantering

Sunt ledarskap

- Ökade krav på vidareutbildning
- Ökad kunskap och acceptans av FUP/LTAD
- Ökad kunskap om trygg idrott, värdegrund, uppförandekod, barnkonvention mm
- Krav på efterlevnad av värdegrund

Närstående

Närståendes roll inom idrotten är viktig att lyfta fram. Som förälder eller vårdshavare har det ekonomiska och känslomässiga stödet direkt samband med den aktives glädje och framgång. Tillsammans med den aktive och tränaren bildas ett team. För att säkra en trygg och säker idrott är det viktigt att även höja kunskap hos närstående. Hur stöttar en närstående den aktive på bästa sätt? Vilka rättigheter och skyldigheter har en närstående?

- **Kunniga närstående med respekt för idrott och organisation**

Kunniga närstående med respekt för idrotten

- Ökad kunskap om svensk idrotts och konståknings organisation – ideella rörelser
- Ökad kunskap Trygg idrott, värdegrund och uppförandekod
- Möjlighet till ökad kunskap för närstående för att kunna stötta den aktive
- Ökad kunskap om närståendes funktion, rättigheter och skyldigheter

Trygga och starka föreningar

Varje förening är en egen juridisk enhet som ska verka utifrån sina medlemmars intressen och utifrån SKF styrdokument. Det är föreningens ansvar att driva föreningen framåt med stöd från SDF och SKF i linje med strategi 2026 och FUP. Styrelseuppdrag i våra föreningar är ideella och varje förening och föreningsstyrelse är unik med olika möjligheter, utmaningar och behov. Engagemangs- och kunskapsnivåer hos styrelseledamöter varierar och vi ska därför sträva efter att säkerställa styrelsens kunskap utifrån föreningens behov och stötta i deras dagliga arbete.

- **Trygga och kunniga föreningsstyrelser**
- **Utveckling av föreningsmiljö för trygg och utvecklande idrottsmiljö**

Trygga och kunniga föreningsstyrelser

- Ökade kunskaper om styrelsearbete
- Ökade kunskaper om arbetsgivaransvar
- Ökade kunskaper om SKFs styrande dokument
- Ökade kunskaper om föreningsutveckling och föreningsmiljö
- Förenkla det dagliga arbetet
- Ökad kunskap trygg idrott, värdegrund, uppförandekod

Föreningsutveckling och trygg idrott

- System för uppföljning av värdegrundsarbete
- Ökade kunskaper om värdegrund och uppförandekod
- Arbeta förebyggande när det gäller trygg idrott

- Beredskap att hantera konflikthantering/ärendehantering
- Trygg hantering av konflikter och ärenden
- Ökat samarbete mellan föreningar
- Implementering av FUP
- Ökat åkarinflytande

SDF – närhet till föreningarna och SKFs förlängning

Varje SDF är en del av Svenska Konståkningsförbundet och ska fungera som en förlängning av det nationella förbundet. Styrelseuppdrag i våra distrikt är ideella och varje distrikt och distriktsstyrelse är unik med olika möjligheter, utmaningar och behov. Engagemangs- och kunskapsnivåer hos styrelseledamöter varierar och vi ska därför sträva efter att säkerställa styrelsens kunskap utifrån distriktets behov och stötta i deras dagliga arbete. Ett starkt distriktsförbund med närhet till sina föreningar och till det nationella förbundet är viktigt för en trygg och säker idrottsmiljö för våra aktiva.

- **Samla och utveckla distriktet**
- **Del av SKF**

Samla och utveckla distriktet

- SDF-som stödfunktion för föreningarna
- Ökade kunskaper om värdegrund och uppförandekod
- Ökad "närvaro" regionalt
- Ökade kunskaper om styrelsearbete och idrottens organisation
- Ökade kunskaper om arbetsgivaransvar för att kunna stötta föreningarna
- Ökade kunskaper om konflikthantering och ärendehantering
- Minska avstånd till föreningarna för ökad dialog men också förebyggande arbete

Del av SKF

- Minska avstånd till SKF
- Delaktighet i FUP och handlingsplan implementering+ färdigställande

SKF - närhet till distrikt, sammanhållande och styrande organ för alla medlemmar

Styrelseuppdrag i förbundet är ideellt. Engagemangs- och kunskapsnivåer hos styrelseledamöter varierar och vi ska därför sträva efter att säkerställa styrelsens kunskap utifrån svensk konståknings behov. På förbundskansliet jobbar för närvarande 9 personer. En tydlig organisation med närhet till SDF och föreningar är avgörande för att samla svensk konståkning och stötta SDF och föreningar i arbetet med trygga och säkra idrottsmiljöer för våra medlemmar.

- **Samla svensk konståkning**
- **Utveckla svensk konståkning**

Samla svensk konståkning

- Minska avstånd från SKF till föreningar och SDF
- Större transparens ökad dialog, förankring och tillgänglighet
- Ökad närvaro
- Ökad delaktighet
- Ökad dialog med tränarkåren

Utveckla svensk konståkning

- Tydligare organisationsstruktur med roller och uppdrag
- Tydligare stödfunktion för SDF och föreningar
- Tydligare ledning/styrning
- Ökad kunskap och ledning av förändringsprocesser - Omsätta styrdokument till handling
- Ökade kunskaper om värdegrund och uppförandekod
- Ökad kunskap och beredskap för konflikthantering/ärendehantering
- Kvalitetssäkring

Arbetsgruppens sammansättning

Distriktsrepresentanter

Alexandra von Essen	Bohuslän-Dalslands Konståkningsförbund
Anne Verbeke	Göteborgs Konståkningsförbund
Lina Thors	Mellersta Norrlands Konståkningsförbund
Thomas Almquist	Norra Svealand Konståkningsförbund
Erika Blom	Norrbottnens Konståkningsförbund
Fredrik Granqvist	Skånes Konståkningsförbund
Marie Dahl	Stockholms Konståkningsförbund
Maria Johansson	Västergötlands Konståkningsförbund
Elise Fahlander	Västra Svealands Konståkningsförbund
Marianne Hogner	Östra Götalands Konståkningsförbund
Malin Berggren	Östra Svealands Konståkningsförbund

Åkarrepresentant

Anton Olsson	Borås Konståkningsklubb
--------------	-------------------------

Tränarrepresentant

Jenny Edsvik	IFK Täby KK
--------------	-------------

Representant forskning/medicin

Moa Jederström	Doktorand vid ARC, LiU
----------------	------------------------

Representanter SKF Kommittéer

Lotta Falkenbäck	SPI
Stefan Jonsson	TVK
Nathalie Lindqvist	

Representanter Förbundsstyrelsen

Lotta Ståhl
Johan Oldhoff

Representanter Förbundskansliet

Bertil Ahlqvist	Förbundschef
Anna Sundkvist	Kommunikatör

Stort tack till alla er som deltagit i arbetet med denna handlingsplan!